

Veronika Kapcová

ÚSMEVNÉ POCITOPISY

Ekvádor, mi amor

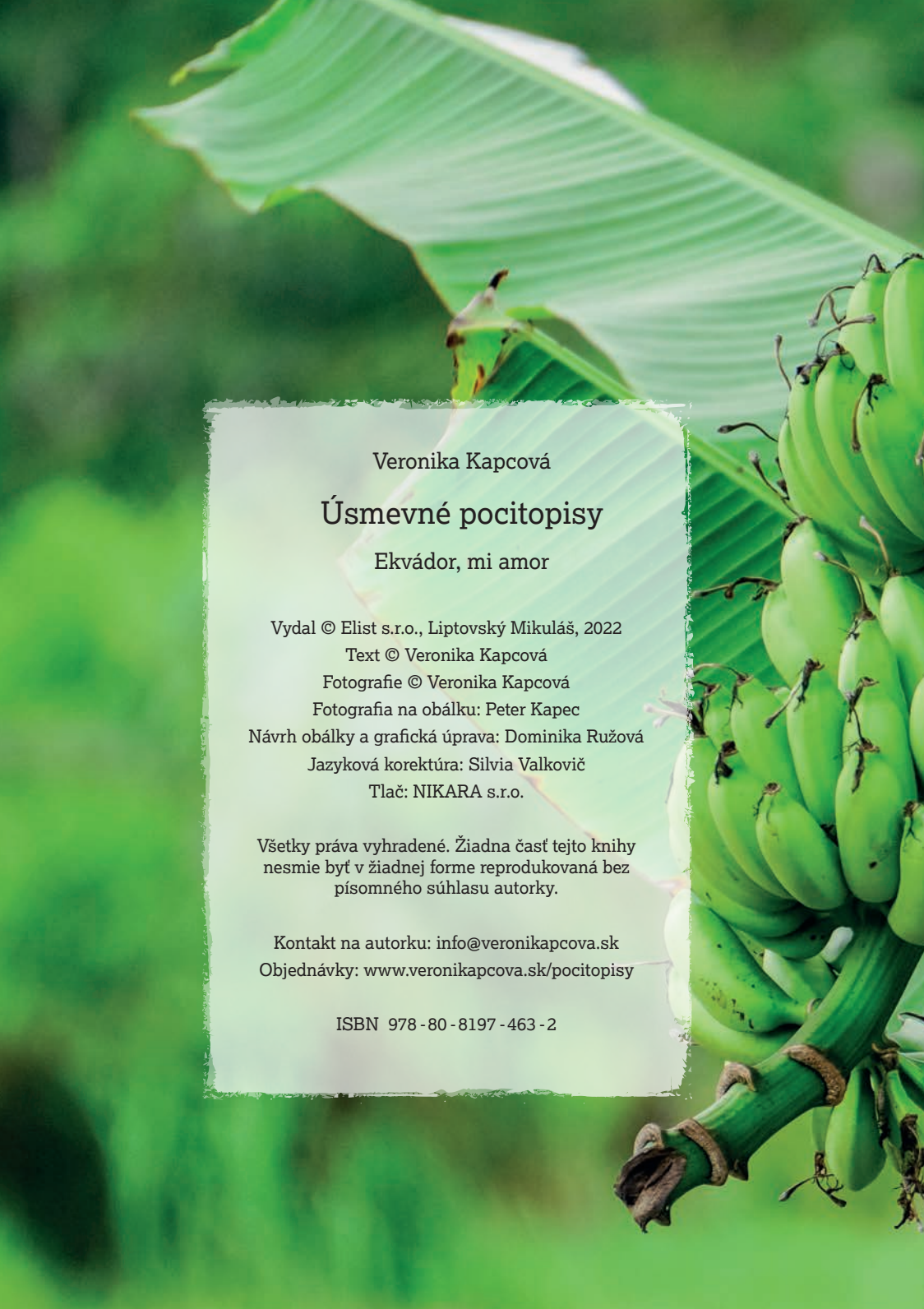
ÚSMEVNÉ POCITOPISY

píše Latina na cestách

Veronika Kapcová

Ekvádor, mi amor

Latina na cestách

Veronika Kapcová

Úsmevné pocitopisy

Ekvádor, mi amor

Vydal © Elist s.r.o., Liptovský Mikuláš, 2022

Text © Veronika Kapcová

Fotografie © Veronika Kapcová

Fotografia na obálku: Peter Kapec

Návrh obálky a grafická úprava: Dominika Ružová

Jazyková korektúra: Silvia Valkovič

Tlač: NIKARA s.r.o.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy
nesmie byť v žiadnej forme reprodukováaná bez
písomného súhlasu autorky.

Kontakt na autorku: info@veronikapcova.sk

Objednávky: www.veronikapcova.sk/pocitopisy

ISBN 978 - 80 - 8197 - 463 - 2

*Túto knihu venujem šamanovi Lucíovi
a všetkým usmievavým Ekvádorčanom.*

OBSAH

Úvod	7
1 - Cesta do krajiny v tvare srdca na rovníku	10
2 - Ekvádor, moja láska!	16
3 - Príchod do Quita	26
4 - Ubytovanie v zámku ako princezná	32
5 - Me gustas mucho Ecuador!	40
6 - Naval' mobil alebo ako je to s (ne)bezpečnosťou	52
7 - „Nenávidím ten tvoj nový systém, lebo funguje!“	56
8 - Španielčina	62
9 - Quito – hlavné mesto	68
10 - Salsa	84
11 - Ekvádorskí chlapi	88
12 - Ekvádorská láska ide cez žalúdok	92
13 - Byrokratický víza príbeh	102
14 - Túlačky po krajine	110
15 - Moji štyria ekvádorskí nápadníci	154
16 - Tromboembólia a iné zábavné diagnózy	170
17 - Šaman	180
18 - Galapágy	196
19 - Darček od kráľovnej Amazónie	214
Záver	216

ÚVOD

Kto nebol v Ekvádore, nevie, čo je (moja) láska. Tak, a je to zo mňa vonku. Píšem vám to triezvo, zamilovane a priam odvážne. Kým dočítate túto knihu, budete pokukovať po letenke do Quita. Dexempo šupoplex!

Niektorí museli nado mnou a nad ďalšími ľuďmi vyrieť podobné zaklínadlo. Ešte sa mi totiž nestalo, že by som stretla niekoho, koho Ekvádor nechytí za srdce. Vlastne viem o jednej dievčine, ktorá len čo prišla, hneď odletela späť do Ázie, a v dramatickej kapitole o mojich nápadníkoch sa dozviete, prečo.

Latina na cestách

Niektorí už viete, že ma prezývajú Latina. Som autorka projektu Latina na cestách, vášnivá cestovateľka, sprievodkyňa, milovníčka salsy a Latinskej Ameriky. Už ako dieťa som sa mykala na latino rytmy, túžila som cestovať ako tí chlpatí, vlasatí dobrodruhovia v kaki oblečení, s klobúkom lovca motýľov a džípom Land Rover Defender. Moje sólo cestovanie do exotiky bez cestovky sa síce začalo v juhovýchodnej Ázii v roku 2006, ale keď som v tom istom roku po prvýkrát prišla do Latinskej Ameriky, bola to láska na prvý pohľad. Dušou a srdcom som proste Latina.

Ako vznikli prvé Úsmevné pocitopisy?

Navštívila som 80 krajín a aby sa o mňa doma nebáli, z internetových kaviarní som písala e-maily plné úsmevných pocitopisov mojej VIP skupine: mama, rodina a kamoši. Nemala som od nich súhlas v súlade s GDPR a brutálne som ich spamovala. Každý deň! Nestážovali sa. Bola som vlastne blogger a ani som netušila, čo to znamená. Mnohí mi vraveli, že sa nevedeli

dočkať ďalšieho dielu a pri čítaní sa bavili a cestovali spolu so mnou. Povzbudzovali ma, aby som vydala knihu. A tak sa aj stalo. V roku 2021 vznikla prvá kniha „Úsmevné pocitopisy – Kuba, Nepál, Guatemala, Mexiko, Indonézia“ o zábavných dobrodružstvách z piatich krajín, ktoré som navštívila so svojimi dvomi partákmi – mudrlantmi.

Viac o mne si môžete
prečítať na mojom blogu
www.veronikapcova.sk/moj-pribeh/
Stačí použiť tento QR kód.

Ak ste si oblúbili hlášky mojich dvoch partákov z prvej knihy, asi vás sklammem, pretože tých som teraz nechala doma. Ale sľubujem, že aj v Ekvádore, v krajine úsmevov, vznikali úsmevné situácie a našli sa tam hrdinovia, ktorí si získajú vaše srdcia.

Na môj osobný príbeh nadviažem v čase, keď mi juhovýchodná Ázia v roku 2006 rozprestrela cestovateľské krídla a naučila ma všetko potrebné aj nepotrebné, čo potrebuje vedieť žena, ktorá cestuje sama. Dostávala som kvapky šťastia v krajinách, ako sú Kambodža, Vietnam, Laos, Thajsko, Malajzia a Singapur. Dnes by som už mohla zamachrovať v štýle „veď viete, ázijská klasika“, ale nemachrujem. Dodnes som ohúrená z toho, ako som to sama zvládla, s tlačidlovou Nokiou, bez wi-fi, a netušila som, aká krása na mňa vo svete ešte čaká.

Naučila som sa predvídať, nebáť sa, zmestiť sa do rozpočtu, otvoriť oči, natrčať uši, zapchať si nos, plánovať, meniť plány, počúvať rady iných, nevšimáť si rady iných, rozoznávať jedlo, z ktorého bude črevné bum-bum, pokračovať v ceste, aj keď už mám hromy-blesky... Vytvorila som si cestovateľské know-how, ktoré som potom na ďalších cestách dopĺňala o ďalšie know-how, a odvtedy už viem, ako na to (hau). Mýlila som sa, keď som si myslela, že cestovať do exotiky stojí celý majland. Naučila som sa cestovať za babku.

Po dvoch mesiacoch strávených v ázijskej cestovateľskej škole života som sa vrátila na Slovensko a dostala ten slávny telefonát od svojho

bývalého šéfa... Jáj, vy ste ešte neboli omrknúť môj web. OK, vysvetlím. Šéf mi zavolať, či sa nechcem vrátiť späť do Londýna. „Samozrejme!“ ...že som mu povedala, že si to ešte premyslím, ale radšej som zakryla mikrofón na telefóne, aby nebolo počuť, že pištím od radosti. O pár dní sme si cez e-mail tľapli na môj návrat do Londýna. Boli Vianoce a letenka kúpená na 06.01.2007. Ani nie po roku som sa teda vrátila do tej istej londýnskej práce, do toho istého podnájmu, medzi tie isté kamošky a hlavne do Salsa baru, kde si moji salsa kamoši vlastne ani nevšimli, že som odišla. Vitaj späť v Londýne, Latina! Začal sa život snov. Skončila sa drina v dvoch zamestnaniach a šetrenie na výstavbu bytu na Slovensku, začalo sa salsa šialenstvo trikrát do týždňa až do posledného dychu alebo odchodu prvého ranného metra. Raz za mesiac som trávila víkend na Slovensku a párkrát za rok som sa vydala na dobrodružné cesty sama alebo s parťákmi mudrlantmi. Londýn a tolerantný šéf boli pre tento životný štýl ako stvorení a nikdy na tento môj svet nezabudnem.

Na jednu takú dobrodružnú cestu zoberiem aj vás.

1

Cesta do krajiny
v tvare srdca na rovníku

Po ďalších štyroch rokoch intenzívnej práce ako projektový manažér v prekladateľskej agentúre ma občas prepadol pocit, že keď mi v ten deň cinkne ešte jeden e-mail, kde bude napísané „translation please“ a termín dodania jazykového prekladu bude v štýle „včera bolo neskoro“, moja ďalšia životná rola bude vrah a môj nový podnájom bude väzenie. Moderne sa to nazýva „vyhorenie“, ale keď som potom stretla naozaj vyhorených ľudí, dnes už viem, že moja diagnóza bola len „frustrácia“. Buď teda úplne zmením obor, alebo odídem niekam do Južnej Ameriky a naučím sa juhoamerickú španielčinu. Tí, čo ma už trochu poznajú, vedia, že B je správne.

Mala som na účte asi 6 000 libier a bolo jasné, že tieto chechtáky sa tešia na nejaké poriadne dobrodružstvo. Ako prvé mi napadlo ísť na pár mesiacov do niektorej juhoamerickej krajiny a peniaze použiť na ubytko, stravu, hodiny španielčiny a spoznávanie krajiny. Dostala som však ešte „lepší“ nápad, ako si v Južnej Amerike „oddýchnuť“ – nájsť si tam prácu a ušetriť si chechtáky na niečo echt latinoamericky dobrodružné. Opäť bola správna možnosť B. Jasné, že chechtáky hrdinsky padli za obeť nezabudnuteľnej ceste po Južnej Amerike - od Kolumbie, až na koniec sveta do Ushuaia, a potom šup hore do Brazílie.

Rozhodla som sa ponúknuť svoje know-how frustrovaného londýnskeho projektového manažéra niektorej juhoamerickej prekladateľskej agentúre. Vedela som naozaj veľa o tom, ako napríklad zorganizovať preklad návodu na použitie vysávača do 50 jazykov, a to do termínu „včera bolo neskoro“. Teraz trochu machrujem a ešte aj prehánam. No a čo! Zmierila som sa s tým, že ešte ďalších pár mesiacov budem musieť čítať e-maily na tému „traducción por favor“ a dúfala som, že termín dodania prekladu v tamtých zeme-pisných šírkach bude v štýle „mañana-mañana“.

Oslovila som desiatky agentúr a podarilo sa. Mala som na výber: Peru, Argentína alebo Ekvádor. Skutočne vážne to so mnou myslel iba Ekvádor, a tak sa začal môj milostný vzťah s touto krajinou.

S budúcim ekvádorským šéfom sme sa dohodli, že o mesiac prídem do Quita. Za moje know-how mi sľúbil 600 dolárov mesačne a tešil sa na to, čo všetko im v práci vylepším, aby boli lepšie pripravení na budúcu spoluprácu s Európou. Môj juhoamerický superplat mi stačil na pokrytie

základných mesačných výdavkov: ubytko 130 USD, strava 100-150 USD, súkromné hodiny španielčiny 300 USD a zvyšok šiel na víkendové výlety po Ekvádore. Tisícka padla za letenku a kvalitné cestovné poistenie na šesť mesiacov, v rámci ktorého som nezabudla ani na poistenie prevozu môjho mŕtveho tela, *kdyby něco*. Môj nový byt na Slovensku som prenajala, a tak som mala ďalšie vreckové napríklad aj na CT-čko a pobyt v ekvádorskej nemocnici. Naschvál predbieham, aby ste nezatvorili knihu.

Prvý mesiac žiadne výletovanie ani zábava, len drina. Skrotila som cestovateľský hormón a potlačila salsa vášne. Opakovala som si, že hlavným cieľom je naučiť sa španielčinu, ten krásny jazyk salsa piesní. Sľúbila som budúcemu šéfovi, že angličtinu budem používať iba prvý mesiac, potom už po anglicky ani nemuknem. Koniec srandy! Každý deň po práci tri hodiny španielčiny v škole, večer ďalšie dve hodiny poctivého samoštúdia a cez víkend ďalších pätnásť hodín opakovanie celého týždňa. V práci by mi moja taktika pridávať k francúzskym slovám španielske koncovky –os, prípadne –ita, neprešla. Už odo mňa chceli španielske koncovky na ich vlastných sexi španielskych slovách. Milujem cudzie jazyky a španielčina znie krásne. Juhoameričania nešušú ako Španieli a niektoré slová sú ako balzam na dušu: *siempre, todavía, confianza, temprano, sierra, primavera, serpiente, alegría, volver, mariposa...* A sú aj také, ktoré by som pokojne pokrájala na kúsky: *independientemente, acostumbrarse...*

Už vás ale nebudem zdržiavať... 14.6.2011 Latina sadla do lietadla a odletela do Quita, hlavného mesta Ekvádoru... Alebo nie?

Let s prestupom v Severnej Amerike bol sám o sebe jedným veľkým dobrodružstvom. Na londýnskom letisku Heathrow ma nechceli pustiť ani len na registráciu. Moja spiatočná letenka bola totiž o šesť mesiacov a ekvádorské turistické víza, ktoré dostanete do pasu po pristátí v Ekvádore, sú len na tri mesiace. Priamo v Quite sa potom dajú predĺžiť o ďalšie tri mesiace, a to bol môj plán. Keby som bola letela cez Madrid, všetko by bolo OK, pretože Ekvádorčania pri prilete nekontrolujú spiatočnú letenku a šupnú vám do pasu pečiatku s trojmesačným turistickým vízom. Lenže ja som mala prestup v Amerike a uja stojaceho ešte pred registráciou preveľmi zaujímalo, kedy z toho Ekvádora potom odletím. Jednoducho

povedané, montujú sa do toho, do čoho ich nič nie je, a ujo prvý filter ma k registračnému okienku ani nepustil. Vraj mu mám dokázať, že Ekvádor opustím do troch mesiacov. „Prosím vás, čo je vás po tom, kedy opustím Ekvádor? Vás by malo zaujímať, kedy opustím tú vašu Ameriku, a ako vidíte tu na letenke, budem u vás v tranzite len štyri hodiny, chvalabohu. A to, ako si zariadim svoj 6-mesačný pobyt v Južnej Amerike, vás nemusí zaujímať. Pokojne predsa môžem byť tri mesiace v Ekvádore a ďalšie tri v Kolumbii, takže to už nechajte na ekvádorské imigračné úrady,“ mudrovala som.

On si však ďalej šiel svoje. Vraj mu mám dokázať, že Ekvádor opustím do troch mesiacov a že Amerika bude happy a on ma pustí ďalej. „Čo? Prepáčte, nerozumiem. Odkedy sú Amerika a Ekvádor jedna krajina?“ Trval na svojom. Nech mu vraj dokážem, že budem cestovať po tých ďalších krajinách tak, ako hovorím, nech mu ukážem svoj plán cesty a hotely, ktoré som si vopred objednala všade po Južnej Amerike, keďže tvrdím, že Ekvádor opustím do troch mesiacov. Hotel? To je čo? Jáááj, tie nocľahárne, ktoré na cestách využívam?! Tak tie by jeho počítač už fakt neprežil. Ujo-chujo sa pokúsil byť nápomocný, ale nemal to až tak v povahe, takže úplne na prd. Vraj si mám v internetovej kaviarni na letisku narýchlo kúpiť napríklad letenku z Ekvádora do Peru na dátum o tri mesiace, on prehovorí do duše svojmu počítaču a môžem ísť. Kúpila som si teda predraženú letenku z Quita do Limy za 250 libier a dúfala som, že o pár dní ju budem môcť vrátiť. Ukázala som ju ujovi-chujovi a ten ma pustil k check-inu. Za prepážkou mi tetuška v kostýmčeku premotivovane a s úsmevom hovorí, že registrácia je už 15 minút zatvorená, lebo do USA sa zatvára už hodinu pred odletom. *Aha! A to mi hovoríš len tak? A s úsmevom? Veď ja som tu už tri hodiny, pár metrov od teba, a váš systém ma ničí a oberá o peniaze. Veď som si kúpila aj tú zbytočnú letenku z Ekvádoru do Peru, môžem vám ju aspoň ukázať? Pozrite, aká je krásna, nová a drahá! Nie? OK, tak nie.* Slzy už začali liahnuť vajíčka. Ale ešte potrebovali nejakú inkubačnú dobu. Zmeškala som lietadlo za svojím ekvádorským snom. Moje prvé zmeškané lietadlo v živote. Fuj pocit.

Poslali ma do kancelárie, kde ma ďalšia teta v kostýmčeku poľutovala a vymyslela lepší plán. Presunula ma na neskoršie lietadlo bez poplatku

100 libier. Zdarma mi zmenila ten spiatočný let z Ekvádora z pôvodných šiestich mesiacov na tri a poradila mi, aby som rýchlo stornovala tú zbytočne narýchlo kúpenú peruánsku letenku. *Takže vy viete aj normálne poradiť?* Teta mala v ten deň obrovskú chuť pomáhať a vymyslela ďalší plán. Len čo pristanem v Quite, mám ísť do ich pobočky, poprosiť o zmenu naspäť na pôvodný dátum o šesť mesiacov a zažobroniť, aby to spravili bez poplatku. *Prosím? Vám šibe! Toto všetko len preto, aby bola Amerika spokojná? A ak sa teta v Quite nezlútuje, ja mám platiť za zmenu dátumu, ktorý som si ani neprosila?* Tete za prepážkou ma bolo úprimne ľúto a to dobré srdce jej bolo vidieť aj cez uniformu. OK teda, chápem, inštrukcie mám. Viac už aj tak urobiť nemohla. Predbehnem sa v čase: tetu v Quite, bohužiaľ, zaškolili, že za zmenu dátumu sa platí a basta. Žobronenie ani lamentovanie mi nepomohlo. Vraj by bolo pomohlo, keby tá milá teta na Heathrowe dala do môjho spisu poznámku, že mi to treba spraviť zadara, lebo „to-by-mo-hol-kaž-dý-po-ve-dať“ a „pra-vi-dlá-sú-pra-vi-dlá“. ALE JA CHCEM SVOJ PÔVODNÝ SPIATOČNÝ DÁTUM! VRÁŤTE MI MÔJ DÁTUM!

Očakávala som, že let s americkou spoločnosťou bude protivný, ako bol ten do Guatemaly cez Dallas, ktorý som vám popísala v prvej knihe, ale nebol. Vekový priemer letušiek a letušov sa neznížil, zostal na 200 rokoch. To je OK. Na niektorých letuškách 30-ročné usmievanie sa na pasažierov zanechalo stopy a už sa nevedeli usmievať prirodzene. Zdalo sa, že ich tvár sa už usmievať nechce, ale musí. Výsledkom bol krč, za ktorý by sa nemusel hanbiť ani podpriemerný plastický chirurg.

Ujo letuš, ktorý obsluhoval našu uličku, mi dal vodu bez prevrátených očí alebo nasraného cuknutia hubou. Plastové jedlo mi nešmaril, ale položil na sklápací stolík. Pri mojom prvom ľadovom omyle sa rozhodol, že ma natrénuje včas kričať: „No ice!“ ...keď už teda idem do tej Ameriky, lebo v Amerike sa vás vraj nikto nepýta a rovno vám šupne do polky pohára ľad.

Ale ja nejdem do tej vašej Ameriky! Ja idem do Ekvádoru!

2

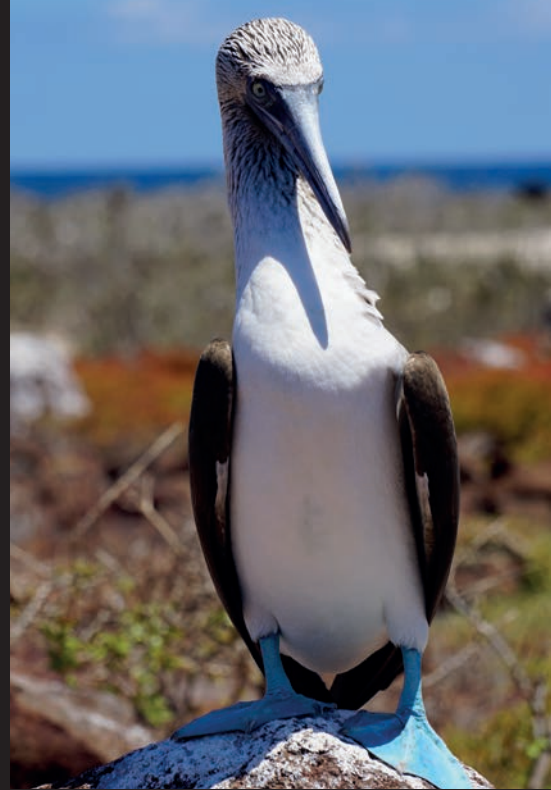
Ekvádor, moja láska!

Milujem Ekvádor, krajinu na rovníku, kde žijú ľudia s dobrým srdcom, láskavým úsmevom a kde je zoznam krás naozaj dlhý. Živé farebné dedinské trhy, krásne koloniálne mestá, zasnežené šesťtisícovky a činné sopky, tyrkysové sopečné lagúny, farebné kukuričné polia vo vysokých nadmorských výškach, divoké amazonské rieky ako stvorené pre rafting, domorodé kmene v džungli, kde sa okrem obrovského množstva zvierat ukrýva aj rastlinstvo, o akom sa vám ani nesnívalo. Ekvádor totiž patrí medzi najbiodiverzifikovanejšie krajiny sveta, kde v džungli nájdete najväčší počet rastlín a zvierat na jeden hektár. Za 24 hodín prejdete od pobrežia Tichého oceánu (*Costa*), cez majestátne Andy (*Sierra*), až do Amazonského pralesa (*Oriente*), a to sa pri obrovských vzdialenostiach v iných krajinách Južnej Ameriky len tak nevidí. K Ekvádoru patria aj Galapágy, kde sa promenádujú nebojácne prehistorické korytnačky a leguány, a kde Darwin našťudoval, ako to s tou našou evolúciou vlastne bolo. Aj vďaka nemu sme si my ženy vydýchli, keď sme sa dozvedeli, že sme nevznikli z Adamovho rebra. No dovolte?!

Ekvádor je jedna z mála juhoamerických krajín, kde ešte stále žije približne 25 % priamych potomkov pôvodného amerického obyvateľstva – Indiánov. Etník je viac, ale dvomi najpočetnejšími skupinami sú potomkovia kmeňa *Quechua*, ktorí žijú v Andách, a potomkovia kmeňa *Shwar*, známi ako lovci lebiek, v srdci Amazónie. Hlboko v džungli žije niekoľko nekontaktovaných kmeňov *Huaorani* a pod ich zemou je ukrytá ropa. Chrbticou Ekvádora sú Andy.

Už pár kilometrov južne od Quita sa začína *Avenida de los Volcanes*, cesta sopiek, raj pre horolezcov a turistikovanie. Hlavné mesto Quito pretína rovník, a tak sa môžete jednou nohou postaviť na severnú pologuľu a druhou na južnú.

Milujem Ekvádorčanov. Pre mňa sú tým najmilším, najpokojnejším a najusmievavejším národom Južnej Ameriky. Áno, bude to tým ich úsmevom, ktorý vyčarujú s ľahkosťou, a to nielen preto, že som cudzinka – *gringa* - beloška. Usmievajú sa aj medzi sebou, keď sa rozprávajú alebo kráčajú po ulici. Zbadajú vás a usmejú sa ešte viac. Aj v iných krajinách Latinskej Ameriky sa ľudia milo usmievajú, ale toto je niečo špeci. Ekvádorčania sú veľmi silno rodinne založení. Láska sa tu nedá nevšimnúť.

Mladé aj staršie páriky sú do seba romanticky zavesené a ruky majú prepletené. Keď muž-pravák drží ženu za ruku a práve potrebuje napríklad zaplatiť v obchode, prehodí si jej ruku do ľavej ruky a zaplatí. Keď potrebuje obe ruky, dá si ruku svojej milovanej jemne pod pazuchu, a tak sú večne zalúbene prepletení.

Ako to už v Južnej Amerike býva, bábätká takmer vôbec neplačú a sú krásne krásne, ľúbené, zbožňované a na rukách nosené, a to doslova. Nie všetci totiž majú peniaze na kočík, a tak sa v nosení bábätká striedajú viacerí v rodine. Možno je to aj preto, že chodníky v Quite sú pre kočár ako prekážková a deravá dráha. Mužom to nosenie detí, samozrejme, veľmi svedčí a to, ako sa s nimi maznajú, je fakt jedinečné.

